

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3549

Vragen van de leden **De Krom, Dezentjé Hamming-Bluemink** en **Zijlstra** (allen VVD) aan de ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en voor Wonen, Wijken en Integratie over *de verplichte taaltoets aan de VU*. (Ingezonden 25 juni 2009)

1

Bent u bekend met het artikel «Taaltoets voor VU-studenten verplicht»?¹

2

Wat wordt bedoeld met «middelbare scholen die slecht ter tale zijn»? Waarop wordt dit onderscheid gebaseerd?

3

Is het waar dat de Vrije Universiteit (VU) studenten die «slecht ter tale zijn» vanaf volgend jaar gaat verplichten een toelatingsexamen Nederlands te doen? Zo ja, wat vindt u hiervan?

4

Is het de VU toegestaan onderscheid te maken tussen bepaalde groepen studenten met als consequentie dat een groep studenten wordt onderworpen aan strengere eisen? Is daarvoor een wettelijke grondslag? Is dit conform Europese afspraken? Kunt u dit toelichten?

5

Kunt u aangeven waarom de overheid geen verplichtingen kan

opleggen aan arbeidsmigranten uit de EU en waarom oudkomers niet kunnen worden verplicht deel te nemen aan het inburgeringsexamen terwijl de VU een groep studenten wel mag verplichten deel te nemen aan een taaltoets? Kunt u de consistentie van dit beleid toelichten?

6

Mogen middelbare scholen, evenals de VU, een toelatingsexamen Nederlands invoeren? Kunt u dit toelichten?

7

Is het waar dat de Universiteit Leiden alle in Nederland woonachtige studenten met een Nederlands paspoort die niet beschikken over een diploma van een Nederlandse middelbare school, hoge school of universiteit verplicht een toelatingsexamen Nederlands te doen? Is voor dit onderscheid een wettelijke grondslag? Is dit in lijn met de Bologna-afspraken? Kunt u dit toelichten?

¹ Nederlands Dagblad, 20 juni 2009.

Antwoord

Antwoord van minister **Plasterk** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap), mede namens de minister voor Wonen, Wijken en Integratie (ontvangen 24 augustus 2009)

1

Ja, ik ben bekend met het artikel.

2

De in het artikel gebruikte term wordt door de overheid niet gehanteerd. Er zijn taalzwakke en taalsterke scholen. Een zeer zwakke school is een school die onvoldoende onderwijsresultaten (eindopbrengsten) realiseert en die daarnaast op cruciale onderdelen van het onderwijsleerproces onvoldoende kwaliteit laat zien. Taalzwakke scholen zijn scholen waarvan de taalprestaties ten minste twee van drie schooljaren achterblijven bij de gemiddelde scores van scholen met een vergelijkbare leerling-populatie, bij de groep taalsterke scholen liggen de prestaties aanzienlijk hoger dan het gemiddelde van hun schoolgroep.

3

Er is bij de VU geen sprake van een toelatingsexamen Nederlands. Alle (ook Nederlandse en EU-)studenten die volgend jaar aan een Nederlandstalige opleiding gaan studeren moeten een taaltoets afleggen binnen een eerstejaarsvak van hun opleiding. De taaltoets is onderdeel van het curriculum. Om dat vak te kunnen afronden, moeten studenten hebben deelgenomen aan de taaltoets. Op de taaltoets kan in de categorieën laag, gemiddeld of hoog gescoord worden. Studenten die in de categorie laag scoren moeten als onderdeel van het vak deelnemen aan een bijspiijkercursus Nederlands.

De verplichting zit 'm enkel in deelname aan de cursus. Zolang een student de taaltoets niet gemaakt heeft of laag heeft gescoord maar niet heeft deelgenomen aan de bijspijker cursus kan het desbetreffende eerstejaarsvak niet worden afgerond. Ik heb er begrip voor dat de VU zelf het initiatief neemt om taaltoetsen en taal cursussen aan te bieden. Taalvaardigheden zijn belangrijk voor het succesvol volgen en afronden van een studie.

4

Alle (ook Nederlandse en EU-)studenten die volgend jaar aan een Nederlandstalige opleiding gaan studeren moeten een taaltoets afleggen binnen een eerstejaarsvak van hun opleiding. Het is een integraal onderdeel van de opleiding, zie antwoord op vraag 3. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen bepaalde groepen studenten. Dit is dus conform Europese afspraken.

5

Vreemdelingen, niet zijnde EU-burgers, die vóór 1 januari 2007 tot Nederland zijn toegelaten op grond van een niet-tijdelijk verblijfsdoel, de zogenaamde oudkomers, zijn op basis van de Wet inburgering inburgeringsplichtig en moeten het inburgeringsexamen behalen. Deze inburgeringsplicht geldt niet voor oudkomers die reeds genaturaliseerd zijn. De Raad van State heeft in zijn advies van 3 augustus 2006 geconcludeerd, dat een inburgeringsplicht voor alleen genaturaliseerde Nederlanders in strijd zou zijn met het gelijkheidsbeginsel, omdat de inburgeringsproblematiek die zij beoogt op te lossen, zich even goed kan voordoen bij andere Nederlanders. Een inburgeringsplicht voor EU-burgers wordt strijdig geacht met de EU-richtlijn vrij verkeer van personen: een inburgeringsplicht wordt als een (indirecte) belemmering voor het vrije verkeer uitgelegd, omdat dat EU-burgers mogelijk weerhoudt van komst naar Nederland. Bovendien is een inburgeringsplicht voor EU-onderdanen in strijd met het in het EU-verdrag verankerde non-discriminatie beginsel: aan EU-onderdanen mogen geen andere eisen worden gesteld dan aan de

eigen (Nederlandse) onderdanen. Wel zal de minister voor Wonen, Wijken en Integratie met collega's uit andere Europese landen spreken over de mogelijkheden binnen de Europese verdragen om inburgering voor deze doelgroep een meer verplichtend karakter te geven.

De taaltoets voor VU-studenten, zoals omschreven in het antwoord op vraag 3, is onderdeel van een eerstejaarsvak en moet dus niet als een op zichzelf staande toets worden gezien, maar als een integraal onderdeel van een opleiding. Deze toets heeft tot doel de kwaliteit van onderwijs te vergroten. Omdat de toets voor alle studenten geldt, en niet specifiek voor EU-studenten, is dit toelaatbaar binnen de Europese regelgeving.

Hoger onderwijsinstellingen mogen van hun studenten verwachten dat zij het Nederlands voldoende beheersen om het onderwijs met vrucht te kunnen volgen. Daarom bestaat de mogelijkheid tot het laten afleggen van een toelatingstoets Nederlands voor studenten die geen Nederlandstalige vooropleiding hebben genoten. Bij vraag 7 wordt hierop verder ingegaan. Deze toets geldt voor alle (ook Nederlandse en EU-)studenten en is om deze reden toelaatbaar binnen de Europese regelgeving.

Zoals ook in de brief van 30 september 2008¹ aan de Tweede Kamer is gemeld behoort het van overheidswege stellen van taaleisen aan EU-burgers in het kader van de uitoefening van een (al dan niet gereguleerd) beroep met als doel de inburgering te bevorderen niet tot de mogelijkheden. In specifieke gevallen en onder bepaalde voorwaarden (met name zonder een discriminatoir karakter) is een taaltest met het oog op het uitoefenen van een bepaald beroep (zie hiervoor eveneens de eerdergenoemde brief) of het studeren aan een universiteit verenigbaar met de vereisten van het communautaire recht.

6

Ja, dat mag. In het Inrichtingsbesluit Wet Voortgezet Onderwijs (IWVO) staat in Artikel 4.2 dat het onderzoek naar de geschiktheid plaatsvindt met behulp van ten minste één van de in Artikel 4.2 genoemde middelen, waaronder een toelatingsexamen, door de leraren van de school

afgenomen, dat zich ten minste uitstrekt over de vakken Nederlandse taal en rekenen.

7

Het instellingsbestuur van Universiteit Leiden kan aan een student met een buiten Nederland afgegeven diploma bewijs vragen dat hij/zij het Nederlands voldoende beheerst. Dit is in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) als volgt geregeld: Artikel 7.28 tweede lid «...Indien het een buiten Nederland afgegeven diploma betreft, kan het instellingsbestuur bepalen dat geen examens of onderdelen daarvan worden afgelegd dan nadat ten genoegen van de desbetreffende examencommissie het bewijs is geleverd van voldoende beheersing van de Nederlandse taal voor het met vrucht kunnen volgen van het onderwijs. Het instellingsbestuur kan tevens bepalen dat betrokkene niet wordt ingeschreven zolang het in de voorgaande volzin bedoelde bewijs niet is geleverd.»

De toelating tot het Nederlands hoger onderwijs is nationaal geregeld. De WHW voldoet aan de afspraken die in Europa zijn gemaakt in het kader van de Lissabon Erkenningconventie, die voortvloeien uit het Bologna-proces.

¹ Kamerstukken II 2008/09, 29 407, nr. 95.